

Τρίτη, 9 Ιανουαρίου 2024

Μαθηματικά

προσεκτική μελέτη τετρ. μαθ.

ασκ.1,3 σελ. 45 ΤΕ

προβλ. 1 , σελ. 45 ΤΕ

Γλώσσα

Την Παρασκευή 12 Ιανουαρίου διαγώνισμα επαναληπτικό στην 6η Ενότητα στη Γλώσσα

Ύλη προς μελέτη:

ομώνυμα και παρώνυμα

ευθύς και πλάγιος λόγος

τελικές και αποτελεσματικές προτάσεις

προσωπική αντωνυμία και οριστικό άρθρο

οικογένεια της λέξης "φίλος"

Ισοδυναμία κλασμάτων – Απλοποίηση κλασμάτων

16

Διερεύνηση

1. Οι μαθητές και οι μαθήτριες της Ε΄ τάξης κάνουν συλλογή από γραμματόσημα. Παρατηρούμε την παρακάτω σελίδα.

Έχω γεμίσει με γραμματόσημα τα $\frac{9}{12}$ της σελίδας.

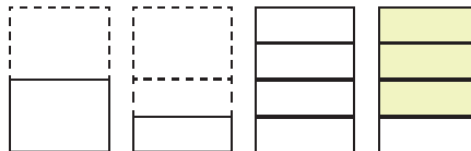
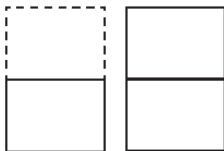

Έχεις γεμίσει τα $\frac{3}{4}$ της σελίδας.

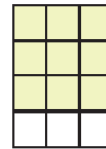
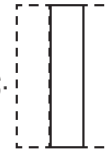

Συζητάμε ποιο παιδί έχει δίκιο.

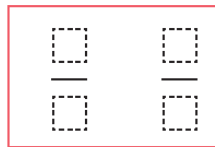
1. Διπλώνουμε κατάλληλα μια σελίδα A4 και χρωματίζουμε τα $\frac{3}{4}$ της σελίδας.

2. Διπλώνουμε ξανά την ίδια σελίδα και χρωματίζουμε τα $\frac{9}{12}$ αυτής.

Συγκρίνουμε τα δύο κλάσματα.

Τα δυο κλάσματα εκφράζουν το **ίδιο** μέρος της σελίδας.

Πώς προκύπτουν οι όροι του κλάσματος $\frac{9}{12}$ από τους όρους του κλάσματος $\frac{3}{4}$;

$$\frac{3}{4} \times 3 = \frac{9}{12}$$

πολύντας αριθμητή και παρονομαστή με τον ίδιο αριθμό

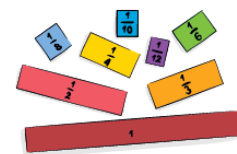
2. Εκφράζουμε το κλάσμα $\frac{6}{12}$ με κλάσματα που έχουν μικρότερους όρους χρησιμοποιώντας τις ρίζες των κλασμάτων του παραρτήματος.

$$\frac{6}{12} = \frac{3}{6} = \frac{2}{4} = \frac{1}{2}$$

Πώς προκύπτουν οι όροι των κλασμάτων που βρήκαμε από τους όρους του $\frac{6}{12}$;

.....
.....
.....
.....

Ποιο κλάσμα έχει τους μικρότερους όρους;

Τρίτη, 9 Ιανουαρίου 2024

α) Ισοδύναμα κλάσματα.

Ισοδύναμα είναι τα κλάσματα που εκφράζουν το ίδιο μέρος ενός συνόλου.

π.χ. $\frac{3}{6}$ της νιτσας

↓
μισό

$\frac{4}{8}$ της νιτσας

↓
μισό

α1) Σχηματισμός με πολ/γμο

$$\left(\frac{6}{9}\right) \stackrel{\times 2}{=} \frac{12}{18} \stackrel{\times 3}{=} \frac{18}{27} \stackrel{\times 4}{=} \frac{24}{36}$$

$$\frac{4}{5} \stackrel{\times 3}{=} \frac{12}{15} \stackrel{\times 5}{=} \frac{20}{25} \stackrel{\times 7}{=} \frac{28}{35}$$

$$\frac{6}{8} \stackrel{\times 6}{=} \frac{36}{48}$$

$$\frac{7}{9} \stackrel{\times 5}{=} \frac{35}{45}$$

$$\frac{56}{70} \stackrel{\times 7}{=} \frac{8}{10}$$

←

α2) Σχηματισμός με διαίρεση

$$\left(\frac{40}{80}\right) \stackrel{:2}{=} \frac{20}{40} \stackrel{:4}{=} \frac{10}{20}$$

$$\left(\frac{32}{56}\right) \stackrel{:2}{=} \frac{16}{28} \stackrel{:4}{=} \frac{8}{14} \stackrel{:8}{=} \frac{4}{7}$$

~~$$\frac{17}{29} \stackrel{:}{=}$$~~

$$\frac{20}{15} \stackrel{:5}{=} \frac{4}{3}$$

$$\left(\frac{48}{56}\right) \stackrel{:2}{=} \frac{24}{28}$$

→

2) Απλοποίηση κλασμάτων.

Απλοποίηση γίνεται με διαίρεση.

$$\frac{20}{12} \stackrel{\div 2}{=} \frac{10}{6} \stackrel{\div 2}{=} \frac{5}{3} \rightarrow \text{ανάγωχο κλάσμα αυτό που δεν απλοποιείται άλλο}$$

απλοποίηση μικρότεροι οροι

$$\frac{45}{36} \stackrel{\div 9}{=} \frac{5}{4} \rightarrow \text{είναι ανάγωχο.}$$

Ισοδυναμία κλασμάτων – Απλοποίηση κλασμάτων

Ενότητα 3

Βασικές μαθηματικές έννοιες και διεργασίες

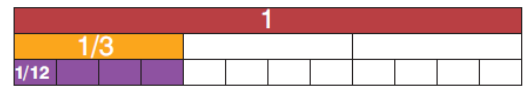
Τα **κλάσματα** που εκφράζουν το ίδιο μέρος ενός όλου λέγονται **ισοδύναμα** ή **ίσα**.

Αν **πολλαπλασιάσουμε** τον αριθμητή και τον παρονομαστή ενός κλάσματος με τον ίδιο αριθμό, προκύπτει κλάσμα ισοδύναμο με το αρχικό.

Αν **διαιρέσουμε** τον αριθμητή και τον παρονομαστή ενός κλάσματος με τον ίδιο αριθμό, προκύπτει κλάσμα ισοδύναμο με το αρχικό, με μικρότερους όρους. Η διαδικασία αυτή λέγεται **απλοποίηση**.

Τα κλάσματα που οι όροι τους δεν απλοποιούνται λέγονται **ανάγωγα**.

Παραδείγματα

$$\frac{1}{3} = \frac{4}{12}$$

$$\frac{3}{4} = \frac{3 \times 2}{4 \times 2} = \frac{6}{8}$$

$$\frac{16}{24} = \frac{16 : 8}{24 : 8} = \frac{2}{3}$$

$$\frac{3}{4}, \frac{5}{7}, \frac{1}{8}$$

Εφαρμογή

1. Ο λαγός και η χελώνα τρέχουν την ίδια διαδρομή. Ο λαγός έχει διανύσει τα $\frac{8}{20}$ της διαδρομής και η χελώνα τα $\frac{2}{5}$ της. Να τοποθετήσετε τα δύο κλάσματα πάνω στην αριθμογραμμή. Τι παρατηρείτε;

Τοποθετούμε τα κλάσματα στην αριθμογραμμή, την οποία χωρίζουμε κάθε φορά κατάλληλα.

Παρατηρούμε ότι τα κλάσματα βρίσκονται στο σημείο της αριθμογραμμής.

Επαλήθευση: Απλοποιούμε το κλάσμα $\frac{8}{20}$, ώστε να γίνει ανάγωγο.

$$\frac{8}{20} = \frac{8 : \boxed{4}}{20 : \boxed{4}} = \frac{\boxed{2}}{\boxed{5}} \quad \text{ή} \quad \frac{\cancel{8}^2}{\cancel{20}_5} = \frac{2}{5} \quad \text{Παρατηρούμε ότι τα κλάσματα } \frac{8}{20} \text{ και } \frac{2}{5} \text{ είναι } \dots\dots\dots$$

2. Να βρείτε ένα κλάσμα μεταξύ των κλασμάτων $\frac{1}{3}$ και $\frac{2}{3}$.

Βρίσκουμε για καθένα από τα παραπάνω κλάσματα ένα ισοδύναμό του. $\frac{1}{3} = \frac{1 \times \boxed{}}{3 \times \boxed{}} = \frac{\boxed{}}{\boxed{}}$ και

$$\frac{2}{3} = \frac{2 \times \boxed{}}{3 \times \boxed{}} = \frac{\boxed{}}{\boxed{}}$$

Ανάμεσα στα κλάσματα $\frac{\boxed{}}{\boxed{}}$ και $\frac{\boxed{}}{\boxed{}}$ που δημιουργήσαμε, βρίσκεται το κλάσμα $\frac{\boxed{}}{\boxed{}}$.

Αναστοχασμός

- Πόσα ισοδύναμα κλάσματα έχει κάθε κλάσμα;
- Χρησιμοποιούμε τις ράβδους κλασμάτων του παραρτήματος και δημιουργούμε κλάσματα ισοδύναμα με το $\frac{6}{8}$.

Εργασία για εμπέδωση

1. Αφού διαβάσεις προσεκτικά τα παρακάτω κείμενα, να υπογραμμίσεις τις προσωπικές αντωνυμίες και να κυκλώσεις τα οριστικά άρθρα.

Κουβέντα δεν είχε πει για όλα αυτά σε κανέναν. Δεν της αρέσει να την παραινούν και να τη στολίζουν με γενναϊόδωρους χαρακτηρισμούς. Η χαρά και η ικανοποίηση που νιώθει από αυτό που έκανε, της φτάνει και της περισσεύει. Τώρα όμως, τη λένε εγωίστρια και μάλιστα η ίδια της η αδελφή! Γιατί; Είναι άδικοι! Θα έκανε, λοιπόν, αυτό που έπρεπε. Έτρεξε στο δωμάτιό της. Άρπαξε την κούκλα από το ράφι και την έσφιξε στην αγκαλιά της. «Δε σε δίνω, κουκλίτσα μου. Εσύ είσαι το παιδάκι μου». Τη φίλησε πολλές φορές. Την πήγε στην κουζίνα. «Κοίτα! Η γιαγιά σου μας έφτιαξε γαλακτομπούρεκο. Όταν γυρίσει από τον γιατρό θα σου δώσει κι εσένα ένα κομμάτι». Κάθισε στο χαμηλό σκαμνάκι κρατώντας στην αγκαλιά της την κούκλα. Άρχισε να τη χαϊδεύει και να της λέει παραμύθια.

Κατερίνα Μουρίκη, Το ξεχασμένο συρτάρι, εκδ. Άγκυρα, διασκευή

Σημειώ

Οι δύο άντρες μαζί με τον αστυφύλακα προσπαθούσαν ν' ανεβάσουν την Περσεφώνη τυλιγμένη στο φορτηγό, τυλιγμένη με την παλιοκουβέρτα που τους έδωσε ο πατέρας μου. Έτρεχα κι εγώ από δίπλα τους και φώναζα:

- Προσέξτε, θα γρατζουνιστεί! Πιο σιγά, θα χτυπήσει το κεφάλι της. Έτσι που την κρατάτε θα της σπάσετε το δεξί της χέρι. Κανείς όμως δεν μου έδινε σημασία. Έτρεξα πίσω από το φορτηγάκι με τα γόνατα λυμένα.

- Περσεφώνη στο καλό. Δε θα σε ξεχάσω ποτέ... θα έρχομαι να σε βλέπω εκεί που θα σε πάνε..., της φώναζα και τα μάτια μου είχαν γεμίσει δάκρυα.

Λίτσα Ψαραύτη, Τα δάκρυα της Περσεφώνης, διασκευή

2. Ο Νικόλας συζητά με τους γονείς του για τον τόπο των καλοκαιρινών τους διακοπών. Γράψε τον μεταξύ τους διάλογο στο τετράδιό σου.

Ο πατέρας είπε στη μητέρα ότι ήταν η κατάλληλη στιγμή να του το πουν και η μητέρα απάντησε ότι συμφωνούσε.

Ο πατέρας είπε στη μητέρα να του το πει η ίδια και η μητέρα είπε στον πατέρα ότι ο ίδιος έπρεπε να του το πει γιατί ήταν δικιά του η ιδέα.

Ο πατέρας ρώτησε τον Νικόλα αν είναι ένα μεγάλο και λογικό αγόρι και αντί γι' αυτόν απάντησε η μητέρα του που είπε ότι είναι άντρας πια.

Ο πατέρας είπε ότι ήταν σίγουρος ότι το μεγάλο του αγόρι θα ήθελε να πάει διακοπές στη θάλασσα, να πάει σε ένα μέρος που θα κολυμπάει, θα ψαρεύει και θα κάνει περιπάτους στο δάσος.

Ο Νικόλας ρώτησε τον πατέρα αν θα έχει δάσος εκεί που θα πάνε και γιατί δε θα πάνε στο ίδιο μέρος με την προηγούμενη χρονιά.

Ο πατέρας απάντησε στον Νικόλα ότι θα πάει μόνος του διακοπές, θα πάει κατασκήνωση.

Π: Είναι η κατάλληλη στιγμή να του το πούμε.

Μ: Συμφωνώ!

Π: Να του το πεις εσύ.

Μ: Εσύ πρέπει να του το πεις γιατί είναι δική σου ιδέα.

Π: Νικόλα, είσαι ένα μεγάλο και λογικό παιδί, σωστά;

Μ: Είναι άνδρας πια.

Π: Είμαι σίγουρος ότι το μεγάλο μου αγόρι θα ήθελε να πάει διακοπές στη θάλασσα, να πάει σε ένα μέρος που θα κολυμπάει, θα ψαρεύει και θα κάνει περιπάτους στο δάσος.

Ν: Μπαμπά, θα έχει δάσος εκεί που θα πάμε; Γιατί δεν θα πάμε στο ίδιο μέρος με την προηγούμενη χρονιά;

Π: Νικόλα, θα πας μόνος σου διακοπές. Θα πας κατασκήνωση.

3. Ο Βασίλης και η Χριστίνα πήγαν βόλτα στο πάρκο. Εκεί συνάντησαν μία κυρία, με την οποία άρχισαν να συνομιλούν. Αφού διαβάσεις το διάλογο, να τον ξαναγράψεις σε πλάγιο λόγο στο τετράδιό σου.

- Πώς σας λένε παιδιά;
- Τα ονόματά μας είναι Βασίλης και Χριστίνα.
- Πόσο χρονών είστε;
- Είμαστε 10 χρονών και πηγαίνουμε στην Ε' τάξη. Είμαστε συμμαθητές.
- Μακάρι να είστε πάντα αγαπημένοι.
- Σας ευχαριστούμε πολύ.

Ο Βασίλης και η Χριστίνα πήγαν βόλτα στο πάρκο. Εκεί συνάντησαν μία κυρία. Η κυρία ρώτησε... τα παιδιά ποιο είναι το όνομά τους. Αυτά απάντησαν ότι τα ονόματά τους είναι Βασίλης και Χριστίνα. Στη συνέχεια τους ρώτησε την ηλικία τους και αυτά είπαν ότι είναι 10 ετών, πηγαίνουν στην Ε' τάξη και ότι είναι συμμαθητές. Η κυρία τους ευχήθηκε να είναι πάντα αγαπημένοι και τα παιδιά την ευχαρίστησαν.

Όνομα:

Ημερομηνία:

Γλώσσα Ε' Δημοτικού

Επαναληπτικό
της ενότητας:
οι φίλοι μας,
οι φίλες μας

Ερωτήσεις:

1. Συμπλήρωσε τον παρακάτω πίνακα:

Ενεστώτας Οριστικής	διατάζω για μια ευχή Αόριστος Προστακτικής	Εύχομαι για μια ευχή Αόριστος Υποτακτικής
σκαρφαλώνω	Εσύ .σκαρφαλώνω.ωε. Εσείς σκαρφαλώνετε.	Εσύ να .σκαρφαλώνεις. Εσείς να σκαρφαλώνετε.
οδηγώ	Εσύοδηγώ.ωε..... Εσείςοδηγείτε.....	Εσύ ναοδηγείς. Εσείς ναοδηγάτε.....

→ οδηγώ (β' ευτυχίας)

2. Στην παρένθεση υπάρχουν **παρώνυμες λέξεις**. Επέλεξε μία από κάθε ζεύγος και τοποθέτησέ την στην κατάλληλη θέση.

→ λέξεις που ακούγονται
πέραν ή ίδιες αλλά έχουν
διαφορετική σημασία

- Το καλοκαίρι με είχε τσιμπήσει μια ...βφήκα... στην παραλία. (σφήκα – σφίγγα)
- Τα ψάρια αναπνέουν με τα ...βράχια... τους. (βράχια – βράγχια)
- Μετά τα όσα έχεις κάνει μου ...οφείλεις... μια συγγνώμη. (οφείλεις – ωφελείς)

3. Συμπλήρωσε τα κενά των προτάσεων με τις **ομώνυμες λέξεις** της παρένθεσης:

- Τον...φίλο... μας δεν τον διαλέγουμε με βάση το ...φύλο... (φύλο – φίλος)
- Κάθε φορά που ...βάζω... λουλούδια στο ...βάζο..., χαίρομαι. (βάζο – βάζω)
- Όταν, μετά από ώρες, φτάσαμε στην πιο ...ψηλή... κορυφή του βουνού, άρχισε να ρίχνει μια ...ψιλή... βροχή, που όλο και δυνάμωνε. (ψιλή – ψηλή)

4. Να μεταφέρεις τις παρακάτω προτάσεις σε **πλάγιο λόγο**:

☺ Η μητέρα ρώτησε την κόρη της: «Γιατί μίλησες με αγένεια;».

... Η μητέρα ρώτησε την κόρη γιατί μίλησε με αγένεια.

☹ Οι φίλοι μου είπαν: «Έλα να παίξεις μαζί μας».

☺ Η Μαίρη αναρωτιόταν: «Θα καταφέρω να κερδίσω αυτήν τη φορά;».

5. Στις παρακάτω περιόδους υπάρχουν τελικές και αποτελεσματικές προτάσεις. Αφού τις υπογραμμίσεις, σημείωσε δίπλα το είδος τους.

- Έριξε τόσο πολύ χιόνι, ώστε έκλεισαν οι δρόμοι. πρόταση
- Ήθελα να πάω διακοπές, για να ξεκουραστώ. πρόταση
- Του έκανα ένα δώρο, για να τον ευχαριστήσω. πρόταση

6. Αντικαθιστώ τα υπογραμμισμένα ουσιαστικά, χρησιμοποιώντας τους αδύνατους τύπους των προσωπικών αντωνυμιών.

- ◇ Τηλεφώνησα στον Δημήτρη.
.....
- ◇ Είπα στην Ελένη να έρθει μαζί μου στο σινεμά.
.....
- ◇ Ο καπετάνιος είπε στον ναύτη να ανεβάσει το μεσαίο πανί.
.....

7. Οι υπογραμμισμένες λέξεις είναι άρθρα ή αντωνυμίες. Βάλε ✓ στο σωστό.

	άρθρο	αντωνυμία
<u>Τον</u> είδα να τρέχει.		
Πήγα βόλτα με <u>το</u> ποδήλατο.		
<u>Μου</u> αρέσει να διαβάζω.		

8. Συμπλήρωσε τα κενά των προτάσεων επιλέγοντας μία λέξη από την οικογένεια της λέξης φίλος.

- Ο Κώστας από πολύ μικρή ηλικία διάβαζε βιβλία. Είναι πολύ
(φιλομαθής - φιλότιμος)
- Περιέθαλψε και φρόντισε το αδέσποτο σκυλί, επειδή είναι
(φιλόξενος – φιλόζωος)
- Πρέπει να βοηθάμε όσους μας έχουν ανάγκη και να κάνουμε
(φιλανθρωπίες – φιλοσοφίες)

